

Briselē, 2018. gada 12. martā
(OR. en)

6912/18

FSTR 8
FC 8
REGIO 11
SOC 127
AGRISTR 15
PECHE 78
CADREFIN 17

"I/A" PUNKTA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (II) / Padome
Temats:	Padomes secinājumi par kohēzijas politikas izpildes sistēmas un īstenošanas un Eiropas strukturālo un investīciju (ESI) fondu racionalizēšanu pēc 2020. gada – pieņemšana

1. Prezidentvalsts 2018. gada 17. janvārī iesniedza dalībvalstīm projektu Padomes secinājumiem par kohēzijas politikas izpildes sistēmas un īstenošanas un Eiropas strukturālo un investīciju (ESI) fondu racionalizēšanu pēc 2020. gada.
2. Strukturālu pasākumu darba grupa secinājumu projektu izskatīja 2018. gada 22. janvāra, 7. un 20. februāra un 6. marta sanāsmēs. Klusēšanas procedūrā, kas beidzās 2018. gada 9. martā, visas delegācijas piekrita šīs piezīmes pielikumā izklāstītajam secinājumu projektam.
3. Tādēļ Pastāvīgo pārstāvju komiteja tiek aicināta ieteikt Padomei 2018. gada 12. aprīļa sanāsmē, kas veltīta kohēzijas politikai, kā darba kārtības "A" punktu pieņemt šīs piezīmes pielikumā izklāstīto Padomes secinājumu projektu.

Projekts

Padomes secinājumi par kohēzijas politikas izpildes sistēmas un īstenošanas un Eiropas strukturālo un investīciju (ESI) fondu racionalizēšanu pēc 2020. gada

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME:

- (1) ATGĀDINA par kohēzijas politikas un ESI fondu darbības jomu un mērķiem, kā noteikts LESD 174. pantā;
- (2) ATGĀDINA par saviem 2017. gada 15. novembra secinājumiem par sinerģijām un vienkāršošanu saistībā ar kohēzijas politiku pēc 2020. gada ¹;
- (3) ATGĀDINA par augsta līmeņa grupas galīgajiem secinājumiem un ieteikumiem par vienkāršošanu laikposmam pēc 2020. gada ²;
- (4) ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas 2017. gada stratēģisko ziņojumu par Eiropas strukturālo un investīciju fondu īstenošanu ³;
- (5) PIENĒM ZINĀŠANAI šajā stratēģiskajā ziņojumā ietverto pozitīvo novērtējumu par jaunajiem elementiem, kas ieviesti 2014.–2020. gada plānošanas periodā, lai uzlabotu izpildi, piemēram, *ex ante* nosacījumiem, saskaņošanu ar attiecīgajiem konkrētai valstij adresētiem ieteikumiem, pastiprinātu orientēšanos uz rezultātiem un labākām sinerģijām ar citiem instrumentiem; ATZINĪGI VĒRTĒ progresu, kas panākts visās dalībvalstīs un politikas jomās attiecībā uz projektu atlasīšanu, un AICINA dalībvalstis vēl vairāk paātrināt īstenošanu un līdzekļu izmantošanu, lai maksimāli palielinātu Eiropas strukturālo un investīciju (ESI) fondu ieguldījumu Savienības galvenajās prioritātēs;

¹ Dok. 14263/17.

² http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2017/esif-simplification-hlg-proposal-for-policymakers-for-post-2020.

³ Dok. 15788/17 + ADD 1.

- (6) vienlaikus ATZĪST programmu lēno sākumu 2014.–2020. gada periodā un PIENĒM ZINĀŠANAI dažādos kavējumu iemeslus, piemēram, tiesību aktu novēlotu pieņemšanu, noteikumu sarežģītību un jaunu noteikumu ieviešanu, laikietilpīgās procedūras attiecībā uz kompetento iestāžu izraudzīšanos dalībvalstīs, kā arī to, ka 2007.–2013. gada plānošanas perioda slēgšana pārklājas ar jaunā 2014.–2020. gada plānošanas perioda sākumu; tāpēc UZSKATA, ka joprojām pastāv problēmas un ka ir būtiski jāvienkāršo ESI fondu īstenošana pēc 2020. gada;
- (7) ATZĪMĒ, ka šie Padomes secinājumi neskar iznākumu ne sarunām par gaidāmo ES daudzgadu finanšu shēmu, ne gaidāmajām diskusijām par kohēzijas politiku pēc 2020. gada;
- (8) JOPROJĀM IESTĀJAS par regulārām politikas debatēm starp attiecīgajiem ministriem Vispārējo lietu padomē, lai apspriestu kohēzijas politiku un ESI fondus;

I. Pārvaldības un kontroles sistēma, kuras pamatā ir subsidiaritāte un proporcionālitate

- (9) UZSKATA, ka kohēzijas politikas izpildes sistēma pēc 2020. gada būtu stingri jābalsta uz subsidiaritātes un proporcionālitates principiem, atzīstot dalībvalstu un reģionu kompetento iestāžu svarīgo lomu attiecībā uz plānošanu, īstenošanu, pārraudzību, izvērtēšanu, kontroli un revīziju; ATKĀRTO pagājušā gada novembra aicinājumu Komisijai ⁴ apsvērt iespēju ieviest vienkāršāku izpildes sistēmu, kas ir balstīta uz efektīvu proporcionālitates principa piemērošanu, paļaušanos uz valstu noteikumiem un labi funkcionējošām valstu un reģionālajām sistēmām un kas ir atvērta, lai to pieņemtu visas dalībvalstis un reģioni, pamatojoties uz pārredzamiem, objektīviem un izmērāmiem kritērijiem;
- (10) UZSVER – lai mazinātu pārklāšanos, būtu skaidrāk jādefinē Komisijas un dalībvalstu pienākumi;

⁴ Padomes secinājumi par sinerģijām un vienkāršošanu saistībā ar kohēzijas politiku pēc 2020. gada, dok. 14263/17, 6. lpp.

(11) neskarot Komisijas pienākumus saskaņā ar Līgumiem sadarbībā ar dalībvalstīm izpildīt budžetu, UZSKATA, ka Komisijas galvenajiem uzdevumiem vajadzētu būt šādiem:

- vienoties ar dalībvalstīm par plānošanas mērķiem un stratēģiskajiem aspektiem,
- pārraudzīt programmu tiešo rezultātu un koprezultātu sasniegšanu, un
- kopā ar dalībvalstīm nodrošināt pārvaldības un kontroles sistēmu efektīvu un pareizu darbību, kā arī pareizu finanšu pārvaldību, vienlaikus meklējot veidus, kā dalībvalstīm nodot vairāk atbildības par darbības aspektiem, kas saistīti ar īstenošanu;

(12) UZSKATA, ka pārvaldības un kontroles sistēmām būtu pēc iespējas jābalstās uz valsts noteikumiem un iestādēm; AICINA Komisiju, pienācīgi ņemot vērā savus pienākumus attiecībā uz budžeta izpildi, galvenokārt koncentrēties uz sistēmu revīzijām, nevis uz atsevišķiem projektiem un izdevumu kontroli, kam būtu jāietilpst galvenokārt dalībvalstu atbildības jomā;

(13) turklāt UZSKATA, ka sistēmām, kas ir izrādījušās sekmīgas 2014.–2020. gada plānošanas periodā un jaunajā periodā nav būtiski mainītas, nebūtu jāatkārto izraudzīšanās procedūras;

(14) UZSKATA, ka Komisijas veiktajām revīzijām vajadzētu būt balstītām uz risku un tajās būtu jāizmanto vienotas revīzijas pieeja, lai izvairītos no pārmērīgām revīzijām; MUDINA arī dalībvalstis pārvaldības pārbaudēm piemērot uz risku balstītu pieeju, koncentrējoties uz pārbaudēm tur, kur tās ir visvairāk vajadzīgas, un izvairīties no plašām kontrolēm, kas aptver atsevišķu maksājumu pieteikumu katru elementu;

(15) UZSKATA, ka pašreizējā ikgadējas pārskatu pieņemšanas sistēma būtu jāpārskata, lai izvērtētu, kā var samazināt administratīvo slogu;

II. Vienkāršoti tiesību akti un elastīga plānošana

- (16) ATKĀRTOTI NORĀDA, ka noteikumu vienkāršošana ir būtiska, lai laikus īstenotu ESI fondus un sasniegtu vairāk un labākus politikas rezultātus, tādējādi palielinot arī tās redzamību; UZSKATA, ka vienkāršošana būtu jāveic gan ES, gan valstu līmenī;
- (17) UZSKATA, ka tiesību aktos pēc 2020. gada būtu jāparedz pastiprināta valsts tiesību aktu piemērošana, kad vien tas ir iespējams, un tiem vajadzētu būt elastīgiem un jo īpaši koncentrētiem uz ESI fondu pārvaldības galvenajiem elementiem; būtu jāizvairās no sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz visu veidu gadījumiem, atkāpēm un nostādnēm;
- (18) tāpat UZSKATA, ka ES tiesību aktiem pēc 2020. gada – attiecīgā gadījumā un ņemot vērā dažādo fondu īpatnības – būtu jānodrošina, lai tiktu saskaņoti noteikumi, procedūras un definīcijas, kas ir piemērojamas dažādajiem fondiem tiešā un dalītā pārvaldībā; dažādo noteikumu saturam nevajadzētu pārklāties, un – vajadzības gadījumā un pamatojoties uz iepriekšējo pieredzi – pašreizējie elementi būtu jā saglabā, lai nodrošinātu nepārtrauktību;
- (19) ATGĀDINA par savu 2017. gada novembra secinājumos ⁵ izklāstīto nostāju, proti, ka iekšējā tirgus darbībai nepieciešamo konkurences noteikumu piemērošanai un atbilstības īstenošanai būtu jānodrošina konsekventa attieksme pret līdzīgiem projektiem visā ES budžetā neatkarīgi no pārvaldības režīma, vienlaikus ņemot vērā lauksaimniecības un zivsaimniecības nozaru īpatnības;
- (20) UZSVER, ka šāda ESI fondus reglamentējošu noteikumu saskaņošana ir svarīga, lai veicinātu sinerģijas no dažādu instrumentu izmantošanas, tādējādi pilnībā izmantojot to potenciālu; UZSKATA, ka atsevišķo ES instrumentu mērķiem vajadzētu būt labi definētiem, lai starp tiem varētu novilkt skaidrāku robežlīniju; būtu jāstiprina vairākus fondus aptverošas plānošanas pieeja, izveidojot elastīgāku programmu struktūru, kas ļauj kombinēt dažādus ESI fondu intervences pasākumus, tomēr šīs pieejas izmantošanai būtu jāpaliek fakultatīvai;

⁵ Dok. 14263/17, 3. lpp.

- (21) UZSKATA, ka partnerattiecību nolīgumi būtu jākoncentrē uz virsmērķiem un vispārējiem stratēģiskajiem aspektiem, kas ietekmē visus ESI fondus, un tiem nevajadzētu pārklāties ar programmu saturu – tās savukārt būtu jākoncentrē uz darbības aspektiem; turklāt partnerattiecību nolīgumu un programmu formāts būtu ievērojami jāsaīsina un jāracionalizē, un tam būtu jāattiecas tikai uz tiem galvenajiem aspektiem, par kuriem ir jāpanāk vienošanās starp dalībvalsti, pārvaldības iestādēm un Komisiju; būtu jāapsver partnerattiecību nolīgumu un programmu apvienošanas iespēja dalībvalstīm un reģioniem ar mazu programmu skaitu vai nelielu līdzekļu piešķirumu;
- (22) UZSKATA, ka būtu jānodrošina lielāka elastība plānošanā un pārplānošanā, tādējādi ļaujot dalībvalstīm un reģioniem ņemt vērā to īpašās vajadzības kohēzijas politikas tematiskajā tvērumā;
- (23) AICINA Komisiju izpētīt veidus, kā sniegt dalībvalstīm un reģioniem iespējas ātri reaģēt uz neparedzētiem apstākļiem, pielāgot programmu mērķus un tās ātri grozīt;
- (24) UZSKATA, ka plānošanas periodā pēc 2020. gada būtu jāpaplašina vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana, un AICINA Komisiju izpētīt iespēju paplašināt to izmantošanu, tostarp saistībā ar projektiem, uz kuriem attiecas publiskais iepirkums;
- (25) AICINA Komisiju turpināt centienus, kuru mērķis ir izstrādāt un plašāk izmantot standarta vienkāršotas izmaksu iespējas un maksājumus, balstoties uz nosacījumu izpildi, pēc iespējas agrāk plānošanas procesā un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm;
- (26) UZSVER, ka revidentiem ir būtiska loma palīdzības sniegšanā dalībvalstīm attiecībā uz kļūdu novēršanu un juridiskās noteiktības trūkuma nepieļaušanā, kad tiek piemērotas vienkāršotas izmaksu iespējas, un IEROSINA Komisijai un dalībvalstīm iesaistīt viņus noteikumu sagatavošanā periodam pēc 2020. gada, attiecīgā gadījumā sniedzot ieteikumus;

- (27) AICINA Komisiju izstrādāt vienkāršāku rādītāju sistēmu ar harmonizētu metodiku, terminoloģiju un definīcijām, kas ļautu vieglāk ievākt datus nolūkā novērtēt kohēzijas politikas un ESI fondu darbības rezultātus, vienlaikus vienkāršojot ziņošanu;

III. Raita pāreja no viena plānošanas perioda uz nākamo

- (28) AICINA Komisiju iespējami drīz pēc tam, kad būs iesniegts priekšlikums par nākamo ES daudzgadu finanšu shēmu, iesniegt leģislatīvo aktu priekšlikumus periodam pēc 2020. gada un turpināt ciešu sadarbību un informācijas apmaiņu ar dalībvalstīm par politikas izstrādes un izpildes galvenajiem elementiem jauno tiesību aktu sagatavošanas procesā;
- (29) UZSKATA – lai atvieglinātu un paātrinātu īstenošanu nākamajā plānošanas periodā, dalībvalstīm un Komisijai pēc iespējas agrāk būtu jāsāk gatavoties nākamajām programmām, tādējādi ļaujot pieņemt saistošus lēmumus par programmām pēc iespējas tuvāk ES tiesību aktu pieņemšanas brīdim;
- (30) UZSKATA, ka jaunajos tiesību aktos būtu jāparedz instrumenti, piemēram, "pakāpeniska īstenošana", lai nodrošinātu zināmu nepārtrauktības līmeni tiem ilgtermiņa ieguldījumiem, attiecībā uz kuriem nav mainījušās prioritātes, intervences loģika, atbalstāmās darbības utt. un kuru īstenošana aptver divus plānošanas periodus;

IV. Turpmāka finanšu instrumentu izmantošana

- (31) UZSKATA – lai arī finanšu instrumentu izmantošanai būtu jāpaliek fakultatīvai, noteikumiem, kas attiecas uz finanšu instrumentiem periodam pēc 2020. gada, būtu jāmudina dalībvalstis un reģioni izmantot šos instrumentus, ja un kad to izmantošana tiek uzskatīta par adekvātu;

- (32) ATZĪMĒ, ka ESI fondu atbalstīto finanšu instrumentu primārais mērķis ir sasniegt politikas mērķus, un UZSVER, ka, sniedzot šādu atbalstu, būtu jāizvairās no dublēšanās ar tirgū jau pieejamiem finansēšanas instrumentiem; UZSKATA, ka finanšu instrumentu izveidi, īstenošanu un ziņošanu par tiem vajadzētu ievērojami vienkāršot; turklāt finanšu instrumentu un dotāciju kombinēšanai nākamajā plānošanas periodā būtu jāklūst daudz vienkāršākai;
- (33) UZSKATA, ka starp finanšu instrumentiem tiešā un dalītā pārvaldības režīmā būtu jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi;

V. Teritoriāla pieeja

- (34) UZSKATA, ka integrētā pieeja ir būtisks Eiropas strukturālo un investīciju fondu elements; ATZĪST, ka 2014.–2020. gada perioda teritoriālie instrumenti, piemēram, integrētie teritoriālie ieguldījumi (ITI), sabiedrības virzīta vietējā attīstība (*CLLD*) vai jaukti prioritārie virzieni, būtu jā saglabā arī pēc 2020. gada; neraugoties uz Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) specifiku, šo instrumentu piemērošanai vajadzētu būt fakultatīvai un balstītai uz integrētām teritoriālajām stratēģijām, un ievērojami vienkāršotai, lai atvieglotu instrumentu īstenošanu un tos labāk pielāgotu kāda konkrēta veida teritorijas sociāli ekonomiskajai situācijai, tādējādi ļaujot dažādām struktūrām iesaistīties publiskās politikas izpildē, bet neradot pārmērīgu administratīvo slogu;
- (35) PAUŽ GANDARĪJUMU par Komisijas paziņojumu "Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos" ⁶ un PIENĀCĪGI PIENĒM ZINĀŠANAI tajā ietvertos ierosinājumus attiecībā uz turpmāku ES rīcību, kuras mērķis ir atvieglot pārrobežu sadarbību, tostarp arī pēc 2020. gada, un AICINA Komisiju izpētīt iespējas vajadzības gadījumā attiecināt šādus pētījumus arī uz ES jūras un tālākām ārējām robežām;

⁶ Dok. 12419/17 + ADD 1.

- (36) ATZĪST Eiropas teritoriālās sadarbības Eiropas pievienoto vērtību un UZSVER, ka pārrobežu, starpvalstu un starpreģionu teritoriālajai sadarbībai, tostarp pāri jūras robežām un ar trešām valstīm, arī turpmāk, pēc 2020. gada, vajadzētu būt kohēzijas politikas sastāvdaļai un ka vienlaikus būtu jāatvieglo *Interreg* programmu īstenošana, lai palielinātu to ietekmi;
- (37) ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas paziņojumu par pārdomātu specializāciju "Inovācijas nostiprināšana Eiropas reģionos: stratēģijas izturētspējīgai, iekļaujošai un ilgtspējīgai izaugsmei" ⁷, tostarp izmēģinājuma rīcībasplānus nolūkā izmēģināt jaunas pieejas attiecībā uz starpreģionu inovācijas projektiem un apvidiem, kuros notiek rūpniecības restrukturizācija, kā arī rīcībasplānus mazāk attīstītu reģionu atbalstam;
- (38) ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas ziņojumu par ES pilsētprogrammu ⁸ un ATZĪST – lai risinātu kopīgas pilsētu problēmas, ar ES pilsētprogrammu tika ieviests jauns modelis partnerībai un tiešam dialogam starp pilsētu iestādēm, valstu un Eiropas iestādēm un citām ieinteresētajām personām; AICINA Komisiju un dalībvalstis turpināt aktīvi piedalīties ES pilsētprogrammas īstenošanā; GAIDA nākamo Komisijas ziņojumu par ES pilsētprogrammas īstenošanu;
- (39) PAUŽ GANDARĪJUMU par Komisijas paziņojumu "Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem" ⁹ un AICINA Komisiju turpināt darbu pie īpašiem pasākumiem tālākajiem reģioniem saskaņā ar LESD 349. pantu attiecībā uz minēto teritoriju īpašajām vajadzībām un iespējām;
- (40) AICINA Komisiju turpināt darbu pie īpašiem pasākumiem attiecībā uz lauku apvidiem, apvidiem, kurus skar rūpniecības restrukturizācija, kā arī reģioniem, kuros ir būtiska un pastāvīga dabiska vai demogrāfiska atpalcība, piemēram, galējie ziemeļu reģioni ar ļoti mazu iedzīvotāju blīvumu, kā arī salas un pārrobežu un kalnu reģioni saskaņā ar LESD 174. pantu.

⁷ Dok. 11426/17 + ADD 1.

⁸ Dok. 14599/17.

⁹ Dok. 13715/17 + ADD 1–3.